

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัย กลุ่มโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2555 - ปัจจุบัน ทำหน้าที่เป็นกลไกหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลระบบบริหารงานวิจัยของสำนักประสานงานวิจัยชุดโครงการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยมุ่งเป้า ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัยได้จริง จากผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2555-2560 พบว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์คือเรื่องการส่งมอบองค์ความรู้จากผู้ผลิตงานวิจัยไปยังผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย ดังนั้นในปี 2561 โครงการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เก็บเกี่ยวมูลค่าเพิ่มผลผลิตงานวิจัยที่ส่งสมมาของกลุ่มโลจิสติกส์และโซ่อุปทานตั้งแต่ปี 2555 - ปัจจุบันส่งมอบสู่สังคมไทย 2) พัฒนาระบบนิเวศการวิจัยสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บเกี่ยวมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตจากงานวิจัยกลุ่มโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน และ 3) สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยและผู้ที่ต้องการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Connection matching) ให้กับผลผลิตงานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายการรับรู้ไปสู่ผู้บริโภคนงานวิจัยจากทุกภาคส่วนของสังคมไทย

ในด้านการเก็บเกี่ยวมูลค่าเพิ่มผลผลิตจากโครงการวิจัย วิธีการดำเนินงานวิจัยสำหรับโครงการวิจัย จะใช้โมเดล PESTEL ควบคู่กับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับคัดเลือกโครงการวิจัยปี 2555 - 2560 หลังจากนั้นเกณฑ์ด้านความชัดเจนของผลผลิตงานวิจัยและผลที่คาดว่าจะได้รับที่มีผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัยจะถูกใช้ในการพิจารณาคัดเลือกโครงการวิจัยที่ดำเนินการปี 2555-2561 และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าของงานวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์มูลค่าเพิ่มผลผลิตจากโครงการวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้นในการคัดเลือกโครงการวิจัยระหว่างปี 2555-2560 จำนวน 5 โครงการ เพื่อเป็นโครงการตัวอย่างในการติดตามการใช้ประโยชน์และสังเคราะห์มูลค่าเพิ่มผลผลิตงานวิจัย จากผลการศึกษา พบว่า ความคุ้มค่าที่เปรียบเทียบกับต้นทุนอยู่ในระดับสูงมากมีจำนวน 2 โครงการ ระดับปานกลาง 1 โครงการ ระดับต่ำ 1 โครงการ และไม่สามารถประเมินค่าได้จำนวน 1 โครงการ เนื่องจากผลงานวิจัยเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ส่วนในปี 2561 หลังจากนำเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้ พบว่า มีจำนวนโครงการวิจัยที่ถูกคัดเลือก 5 โครงการจากจำนวนทั้งหมด 13 โครงการ เมื่อทำการสังเคราะห์มูลค่าเพิ่มผลผลิตงานวิจัยทั้ง 5 โครงการนี้ มีความคุ้มค่าที่เปรียบเทียบกับต้นทุนอยู่ในระดับสูงมากจำนวน 4 โครงการ และระดับปานกลาง 1 โครงการ และทั้ง 5 โครงการนี้ได้ถูกนำไปผลักดันเพื่อสร้างการรับรู้ผลงานวิจัยในรูปสื่อวีดิโอและอินโฟกราฟิก

ในด้านการพัฒนาระบบนิเวศการวิจัย วิธีการดำเนินงานวิจัยจะทำการสังเคราะห์โดยอาศัยมุมมองของการบริหารงานวิจัยแบบโซ่อุปทาน โดยจัดให้มีการระดมความคิดเห็นผ่านการจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านโลจิสติกส์ จากผลการระดมความคิดเห็นสามารถสร้างผังแนวคิดระบบนิเวศการวิจัยที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการวิจัย 2) องค์ประกอบด้านผลงานวิจัย และ 3) องค์ประกอบด้านการผลักดันการใช้ประโยชน์ ที่มีขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การแสวงหา การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การแปลผลงาน การจัดทำสื่อ การจับคู่ และการประเมินมูลค่า โดยองค์ประกอบที่สามนี้มีความสำคัญที่สุดในการผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับโครงการวิจัย

ในด้านการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยและผู้ที่ต้องการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ โครงการวิจัยนี้ได้จัดทำกรณีศึกษาของขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ โดยการคัดเลือกกรณีศึกษาจากโครงการวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ชัดเจน มีผลการทดลองที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีหลังจากที่ทำวิจัยเสร็จ ซึ่งโครงการที่ถูกคัดเลือก คือ โครงการการออกแบบระบบโลจิสติกส์เพื่อธุรกิจบริการด้านอาหาร รูปแบบในการดำเนินการเป็นการจัดประชุมระหว่างนักวิจัย ผู้ประสานงานวิจัยของ สกว. และบริษัทที่จะเป็นผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย 2 บริษัท ได้แก่ บริษัท เฟรชมิต ฟู้ด โปรดักส์ จำกัด และบริษัท เอสทีไอ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด เพื่อนำเสนอและวางแผนร่วมกันในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งได้มีการร่วมลงนามส่งมอบผลงานวิจัยอย่างเป็นทางการ

Abstract

The research project “Monitoring, Evaluating and Furthering the Usage on Logistics and Supply Chain” have commenced since 2012 until now, as a mechanism in improving the efficiency and effectiveness of the research management system under the Logistics and Supply Chain Research Bureau, Thailand Research Fund (TRF), to enhance an accomplishment of the targeted research funding that satisfies real needs of research users. From the past action during 2012-2017, the most obstacle in utilizing research output is the issue of knowledge transfer from researchers to research users. Therefore, in 2018, this project aimed to 1) increase the value added of research outputs from the past research projects in the area of logistics and supply chain in 2012-present delivering to Thai people society; 2) develop the research ecosystem that supports capability in increasing the value added of the research outputs in the area of logistics and supply chain; and 3) establish relationship networks among researchers and research users (Connection matching) on the selected research outputs to enhance the value added and broaden perception of the research to research users in every part of Thai people society.

To increase the value added of the outputs from the past research projects, the PESTEL model and the qualified experts’ opinions were used as a tool for selecting the research projects in 2012-2017. After that, the criteria of clarity on research outputs and outcomes with defined research users were applied for selecting the research projects funded during 2012-2018. Then, the in-depth interviews with the researchers were performed to gather information for synthesizing the value added from the research outputs. After implementing the aforementioned criteria, this study selected five research projects during 2012-2017 to be the case study for following up the research utilization and synthesizing the value added from the research outputs. The findings present two projects with the very high benefit-cost ratio (B/C ratio), one project with a mediocre ratio, one project with a low ratio, and one project that was unable to be evaluated because its research output was proposed as policy plan. For the projects in

2018, after implementing the aforementioned criteria, five projects were selected from the total of 13 projects. After synthesizing the value added of these five projects, four projects represented the very high B/C ratio and one project presented a mediocre ratio, as well as all these five projects were later promoted and gained attention of the research outputs via video media and Infographic.

To develop the research ecosystem, the synthesis was performed based on the concept of the supply chain research management by brainstorming with the focus group consisting of the qualified experts, academic scholars, and logistics entrepreneurs. The finding from this process led to developing of the conceptual framework for the research ecosystem, which consist of three main components: 1) research aspect, 2) research output aspect, and 3) furthering research utilization aspect. The last aspect containing six sub-attributes: seeking, looking, translation, media, matching, and evaluation, is the most important component contributing to increasing the value added of research utilization.

To establish relationship networks among researchers and research users, this project studied the process of creating relationship networks by selecting the case study that represents the clear research output which can be immediately applied after the research project is completed. The selected case study is “Logistic System Design for Food Service Business: Standard and Protocol”. The meeting was held among researchers, TRF coordinator and two chosen private companies (research users): Freshmeat Food Product Co., Ltd., and STO Marketing Co.,Ltd., to present and plan on how to utilize the research output as well as the memorandum of agreement was signed officially.